

KI-notat nr.: 86/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Snefjellåkraft A/S (S.U.S.)		
Fylke/kommune:	Nordland/Rana		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.	
Saksbehandler:	Ingri Guren	Sign.:	
Dato:	12 NOV 2009		
Vår ref.:	NVE 200704939-14 ki/ingu		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Snefjellåkraft A/S - Søknad om tillatelse til å bygge Snefjellå kraftverk i Rana kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentarer til høringsuttalelsene	8
Søkers kommentar etter befaring	8
NVEs vurdering	13
NVEs konklusjon	16

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Snefjellå kraftverk i Snefjellåga, og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Snefjellå kraftverk vil utnytte et fall på 229 m og gi en årlig produksjon på 7,93 GWh. Installert effekt er 2,7 MW.

Snefjellåga har sitt utløp i den vestlige delen av Langvatnet. Nedbørsfeltet er på 7,6 km², og middelvannføringen er beregnet til å være 0,75 m³/s. Restfeltet er ca. 2,03 km² stort og har et middelavløp på ca. 142 l/s.

Det er ingen fosser i elva, kun små stryk. Deler av elva renner i en bekkekløft som er delvis utilgjengelig. Lokaliteten har dårlig kvalitet, da store vårflokker skyller vekk det meste av biologisk materiale. Det er registrert et parti i elva med noe fossesprut, men vegetasjonstypen fosseeng er fraværende. Ingen rødlistede arter er påvist i bekkekløfta eller fossesprutsonen. Naturtypen skogbeite finnes langs nedre del av elva og har et høyt innslag av beiteindikatorer. En utbygging vil i liten grad berøre dette området ettersom rørgata i hovedsak følger eksisterende traktorveg. Samlet verdi for biologisk mangfold er i rapporten vedlagt søknaden satt til "middels".

Rana kommune er positive til at det gis konsesjon til bygging av Snefjellå kraftverk, under forutsetning av at det gis bestemmelser om en tilstrekkelig minstevannføring for bevaring av biologisk mangfold. Videre krever kommunen at rørgata graves ned/tildekkes. Før utbygging må det søkes kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Fylkesmannen vil ikke fraråde en utbygging, men forutsetter at det blir fastsatt krav om minstevannføring lik 5-persentil verdiene i sommer- og vintersesongen. Det påpekes at rørgata bør graves ned og at det legges til rette for reetablering av naturlig vegetasjon i rørgata. Fylkeskommunen anbefaler at det gis konsesjon til å bygge Snefjellå kraftverk såfremt avbøtende tiltak tas inn i konsesjonsbetingelsene. Reindriftsforvaltningen ser ikke at det planlagte anlegget vil medføre vesentlige ulemper for reindriften i Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt.

Prosjektet vil i følge søknaden gi inntil 7,93 GWh i ny årlig kraftproduksjon. Kraftverket vil gi inntekter til søker, som også er grunn- og fallrettseier, samt økte skatteinntekter til kommunen. Videre vil prosjektet føre til en styrking av næringsgrunnlaget og økt sysselsetting i anleggs- og driftsperioden.

Snefjellå kraftverk vil føre til redusert vannføring i Snøfjellåga mellom kote 290 og kote 61. Tiltaket er ventet å ha "lite til middels negativt" omfang for biologisk mangfold. Med noe minstevannføring hele året og krav til utforming av de tekniske inngrepene, mener NVE at tiltakets virkninger for allmenne interesser ikke blir vesentlig påvirket.

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Snefjellåkraft A/S tillatelse til å bygge Snefjellå kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Snefjellåkraft A/S (S.U.S.), datert 19.4.2007:

"Søknad om konsesjon for bygging av Snefjellå kraftverk"

Snefjellåkraft A/S (S.U.S) ønsker å utnytte vannfallet i Snøfjellåga i Rana kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Snefjellå kraftstasjon*

2. Etter forurensningsloven om tillatelse til:

- gjennomføring av tiltaket*

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden.

TILSIG	Hovedalternativ	
Nedbørfelt	km ²	7,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	23,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	99
Middelvannføring	m ³ /s	0,75
Alminnelig lavvannføring	l/s	27
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	114
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	15

KRAFTVERK		
Inntak	moh.	290
Avløp	moh.	61
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	
Brutto fallhøyde	m	229
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,468
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,5
Slukeevne, min	m ³ /s	0,075
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1970
Installert effekt, maks	MW	2,7
Brukstid	timer	2937

MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	500
HRV	moh.	-
LRV	moh.	-

PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 -30/4)	GWh	2,52
Produksjon, sommer (1/5 -30/9)	GWh	5,41
Produksjon, årlig middel	GWh	7,93

ØKONOMI

<i>Utbyggingskostnad</i>	<i>mill.kr</i>	<i>19,42</i>
<i>Utbyggingspris</i>	<i>kr/kWh</i>	<i>2,45</i>

Sneffjellå kraftverk, Elektriske anlegg**GENERATOR**

<i>Ytelse</i>	<i>MVA</i>	<i>2,7</i>
<i>Spenning</i>	<i>kV</i>	<i>1</i>

TRANSFORMATOR

<i>Ytelse</i>	<i>MVA</i>	<i>3</i>
<i>Omsetning</i>	<i>kV/kV</i>	<i>22/1</i>

**NETTILKNYTNING
(kraftlinjer/kabler)**

<i>Lengde</i>	<i>km</i>	<i>0,115</i>
<i>Nominell spenning</i>	<i>kV</i>	<i>22</i>
<i>Luftlinje el. jordkabel</i>		<i>jordkabel</i>

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Rana kommune har gjort følgende enstemmig vedtak i miljø-, plan-, og ressursutvalget den 27.6.2007

"(...)

Vedtak:

1. *Rana kommune stiller seg positiv til at det gis konsesjon etter Vannressurslovens § 8 til bygging og drift av Snøfjellåga kraftverk.*
2. *Kommunen forutsetter at det i konsesjonen gis bestemmelser om en tilstrekkelig stor minstevassføring for bevaring av biologisk mangfold hele året, jfr. Vannressurslovens §10. Tiltakshaver må pålegges å fremlegge dokumentasjon på at kravet om minstevannføring overholdes i driftsfasen.*
3. *Rana kommune krever at rørgata nedgraves/tildekkes, og at skader på terrenget utbedres.*
4. *Etter at konsesjon er gitt etter Vannressursloven, må tiltakshaver, før utbygging kan igangsettes, søke kommunen om dispensasjon fra Kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område.*

(...)"

Fra kommunens administrasjon var det gjort en innstilling og vi refererer følgende fra denne:

"(...)

Med unntak av en skogsvei, noen hogstflater og beiting, er Sneffellådalen lite påvirket av menneskelig aktivitet. Dalen ligger skjermet til, med viktigste innfartsvei fra gården Sneffellå. Utbyggingen vurderes til ikke å få store negative konsekvenser for miljøet langs Sneffellåga, med unntak av redusert vannføring. Dette kan delvis kompenseres ved at det pålegges en tilstrekkelig stor minstevannføring hele året. Minstevannføringen bør helst variere mellom sommer og vinter.

Elva er til dels vanskelig tilgjengelig, og ferdselen langs elva er trolig liten, med unntak i jakta om høsten. Utbyggingen vil trolig få en positiv effekt for gården, i form av økt sysselsetting og økte inntekter. Den vil dermed være med på å sikre fortsatt drift av gården.

Under forutsetning av at det tas tilstrekkelig hensyn til miljøet og at en tilstrekkelig minstevannføring blir sikret, vil jeg anbefale at det gis konsesjon til Snøffjellåga kraftverk.

(...)"

Fylkesmannen i Nordland uttaler i brev av 6.8.2007:

"(...)

Vi ser at det kjem inn søknadar fortløpande om småkraftverksutbygging i Nordland. Desse småkraftverka vil om dei får konsesjon, sakte, men sikkert "ete opp" ein stor del av det vi har att av inngrepsfrie naturområde i Nordland. For å unngå ei utbygging av små vasskraftverk der "først til mølla" i stor grad har vore gjeldande praksis, er det no sett i gang arbeid med å få på plass fylkesvise planar for småkraftverk. Vi har fått signal frå Nordland fylkeskommune om at dette arbeidet vil starte opp ved årsskiftet 2007/2008. Vi meiner handsaming av alle småkraftverk og særleg dei med stort konfliktpotensiale bør utsetjast til denne planen ligg føre. Vi vil då kunne vurdere konflikthgrunnlaget gjennom ein "samla plan" og dermed ha betre mulegheit til å prioritere dei minst miljøskadelege og mest lønsamme prosjekta. Vi meiner og at ein slik fylkesdelplan vil vere eit viktig innspel i arbeidet med rammedirektivet for vatn.

(...)

Fylkesmannen si vurdering av ei utbygging av Snøffjellåga

Inngrepsfrie naturområder (INON) og landskap

Ei utbygging av Snøffjellåga vil i liten grad påverke INON. I høve til offisielt INON-grunnlag vil vi få ein reduksjon på ca. 1 km². Men som det er påpeika i søknaden er det alt under bygging ei forlenging av ein traktorveg fram mot planlagt inntaksområde. Utbygginga vil derfor i liten grad påverke INON og vil dermed også ha marginale konsekvensar for dette fagområdet.

Snøffjellåga renn i ein markert v-dal ned mot utløpet i Langvatnet. Området på nordsida er prega av aktivt landbruk, med skogsvegar og hogstflater. På sørsida av elva er det betydeleg mindre inngrep og landskapet er her meir urørt. Elva er eit viktig landskapselement, men ho er ikkje veldig markert og synleg før ein kjem nært inntil. Rørgata vil følge eksisterande skogsveg. Vi vurderer derfor konsekvensane for landskap til å vere forholdsvis små.

Friluftsliv

Heile området på sørsida av Langvatnet er rekna som eit viktig friluftsområde. Vi vurderer likevel ei utbygging til å ha liten påverknad på opplevingsverdien til friluftsutøvarane i området. Fylkesmannen meiner derfor utbygginga har små negative konsekvensar for friluftslivet.

Biologisk mangfald

Dei største konfliktane ved ei utbygging av Snøfjellåga knytter seg til biologisk mangfald. I den medfølgjande miljørapporten er det særleg verdier knytta til elvekløfta som vil bli negativt påverka av ei utbygging. I følgje miljørapporten er elvekløfta påverka av hogst på nordsida, noko som gjev eit tørrare lokalklima der på grunn av vinduttørking. Vidare seier miljørapporten at det er lite daudt trevirke i elvekløfta, noko som og er med på å gjere sannsynlegheita for å finne sjeldne og truga arter mindre.

Miljørapporten trekk fram ei fuktkevjande vegetasjonstype, eit sildresamfunn, der Tverråga renn inn i Snøfjellåga. Denne vegetasjonstypa vil i liten grad bli påverka av redusert vassføring i hovedelva.

Det blir og vist til at elva er leveområde for fossefall, og at ei utbygging vil vere negativt for denne arten.

Miljøverdiane blir i sum vurdert til å vere "Middels". Konsekvensane blir vurdert til å vere "Små til Middels".

Fylkesmannen er stort sett samd i vurderingane gjort i miljørapporten. I tillegg vil vi påpeike at nokre bratte, utilgjengelege deler av elva ikkje er undersøkt. Sterk reduksjon i vassføring vil vere negativt for organismar i og like ved elva her.

Fisk og ferskvassorganismar

Det er ikkje fisk på den aktuelle strekninga. Andre organismar som lever på strekninga vil bli sterkt skadelidande dersom alt vatn blir fjerna.

Konklusjon

Fylkesmannen vil ikkje frarå ei utbygging av Snøfjellåga kraftverk. Vi meiner søknaden viser at dei negative konsekvensane er forholdsvis små. Vi føreset at det blir fastsett krav om minstevassføring, sjå avsnittet om avbøtande tiltak.

Avbøtande tiltak

Fylkesmannen meiner det må stillast krav om minstevassføring basert på 5- persentilprinsippet ved utbygging av Snøfjellåga kraftverk. Snøfjellåskraft søker om kun å sleppe alminneleg lågvassføring gjennom heile året (27 l/s). Vi meiner dette ikkje vil vere tilstrekkeleg for å ivareta verdiane i elva. Denne vassføringa er så låg at det er stort sett berre om vinteren at ho førekjem. Dersom ein baserer minstevassføringa på 5- persentilprinsippet, får vi ei meir naturleg lågvassføring i elva:

- 5-persentilvassføring for sommarhalvåret (1/5 – 30/9): 114 l/s
- 5-persentilvassføring for vinterhalvåret (1/10 – 30/4): 15 l/s

Det er og viktig at rørgata blir grave ned og dekt til og at ein legg til rette for reetablering av naturleg vegetasjon i rørgata."

Nordland fylkeskommune har i fylkesråd den 28.8.2007 fattet følgende vedtak:

"(...)

1. Fylkesrådet anbefaler at det gis konsesjon for utbygging av Sneffjellå kraftverk, som beskrevet i søknaden.
2. Forslag til avbøtende tiltak, inkludert slipp av minstevannføring i Snøfjellåga, må tas inn i konsesjonsbetingelsene.
3. Fylkesrådet ber NVE påse at det tas landskapsestetiske hensyn ved planlegging og utføring av prosjektet.
4. Fylkesrådet vil vise til Kulturminnelovens §§ 3 og 4, samt § 8, 2. ledd som pålegger utbygger aktsomhets- og meldeplikt hvis man under markinngrep skulle støte på automatisk fredete kulturminner."

Til grunn for vedtaket lå følgende vurdering:

"(...)

Fylkesråden anbefaler utbyggingen av Sneffjellå kraftverk. Fylkesråden mener det er positivt at det kan nyttes eksisterende skogsbilvei både til adkomst og nedgraving av rør. Dette bidrar til å redusere omfanget av nye inngrep. Fylkesråden mener det er viktig at det i konsesjonsbetingelsene settes krav til minstevannføring for å sikre bevaring av biologisk mangfold, og at det tas landskapsestetiske hensyn ved utbygginga.

(...)"

Reindriftsforvaltningen Nordland uttaler i brev av 27.6.2007:

"(...)

Søknaden har vært oversendt Hestmannen/Strandtindene rbd på høring. De har ikke kommet med noen uttalelse til søknaden.

Reindriftsforvaltningen konstaterer at det ikke er foretatt noen kartlegging av reindriftens interesser i det aktuelle området. Rapporten fra Grønn kompetanse omhandler ikke tema - reindrift.

Reindriften i det aktuelle området hører inn under Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. De består av 3 driftsenheter med ca. 1000 rein i vårflokk (før kalving).

Det aktuelle området, dalføret og nedslagsfeltet benyttes som sommer- og høstbeite for rein. Det er en flyttlei for rein like ovenfor foreslåtte inntaksdam. Det foreslåtte inntaksmagasinet størrelse vil sannsynligvis ikke komme i direkte berøring med denne flyttleia.

Plasseringa av rørgata i eksisterende vegtrase synes vi er en god løsning. Mest mulig av denne bør imidlertid forsøkes tildekt med løsmasse.

Reindriftsforvaltningen ser ikke at det planlagte anlegget vil medføre vesentlige ulemper for reindriften i Hestmannen/Strandtindene rbd. Det bør holdes dialog med berørte reineiere i anleggsfasen for å sikre at reindriftens behov blir ivaretatt på en god måte."

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 26.9.2007 gitt følgende kommentarer til de innkomne uttalelsene:

(...)

Vi har hatt en gjennomgang av høringsuttalelsene, og kommet frem til at det i høringen legges spesiell vekt på restvannføringen etter utbyggingen og nedgraving av rør.

Det er i søknaden søkt om å benytte en restvannføring lik alminnelig lavvannføring, noe som gir en reduksjon i produksjonen på ca. 0,14 GWh. Dersom NVE anser det som nødvendig kan man som nevnt under avbøtende tiltak slippe en restvannføring lik 5-persentil vannføring. Reduksjonen i produksjonen vil da bli ca. 0,25 GWh.

Sett fra utbyggers side vil ikke forskjellen mellom 5-persentil vannføring og alminnelig lavvannføring som restvannføring utgjøre den store forskjellen i forhold til totalproduksjonen i anlegget.

Videre blir det kommentert at rørgaten må graves ned/tildekkes. Dette mener utbygger ikke er noe problem. Rørgaten vil i all hovedsak følge eksisterende traktorveg, og man vil her grave ned røret i vegskulderen. Det vil bli behov for en del sprenging langs rørtraseen. Overskuddsmasse fra sprengingen vil bli brukt som fylling for å rette opp vegene i små dalsøkk, slik at man unngår deponering av stein utenfor veg/rørtraseen.

Utbygger har utover dette ingen kommentar til høringsuttalelsene for dette prosjektet."

Søkers kommentar etter befaring

"(...)

1. Prinsippskisse for legging av rør i skrått land

Det ble under befaringen ved Snefiellå kraftverk ytret et ønske fra NVE om en skisse som viser hvordan traseen er tenkt laget på den første strekningen nedenfor inntaket før traseen kommer i samme høyde som eksisterende veg.

Fremgangsmåte:

- 1. Avdekning av jordmasser, disse massene fraktes ut til mellomagring i egnet sted i traseen.*
- 2. Boring av trase for transport av masser.*
- 3. Uttransportering fortløpende samtidig som masser sprenges ut, deler av massene benyttes stedlig ved behov som støtte på nedsiden av trase.*
- 4. Legging av rør, og omfylling med godkjente masser*
- 5. Påføring av overfyllingsmasser og planering av jordmasser*

2. Beskrivelse av inntakspunkt

Vi har etter nærmere planlegging funnet ut at det vil være mer hensiktsmessig å flytte inntaket ca 50 meter oppstrøms omsøkt punkt, for å komme bedre ut med rørtraseen nedstrøms inntak. Dette punktet ble påvist under befaringen med NVE. Selve utformingen av inntakspunkt vil ikke få store endringer, men vi ønsker om mulig å senke det noe i terrenget for å ta estetiske hensyn og for å kunne benytte mindre betong.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver for Snefjellå kraftverk er Snefjellåkraft A/S, som eies av Geir Snefjellå. Geir Snefjellå eier fallrettighetene i Snøfjellåga og areal for plassering av inntak, rør og kraftstasjon.

Om søknaden

Snefjellåkraft A/S ønsker å utnytte vannfallet i Snøfjellåga i Rana kommune, Nordland fylke, samt bygge og drifte høyspentanlegg og jordkabel. Kraftverket er planlagt med installert effekt på 2,7 MW og vil utnytte en brutto fallhøyde på 229 m. Dette gir en årlig produksjon på 7,93 GWh.

Beskrivelse av området

Snøfjellåga ligger i Rana kommune i Nordland fylke og munner ut i Langvatnet ca. 12 km i luftlinje fra Mo i Rana. Deler av elva renner nedsunket i et juv/bekkekløft. På nordsiden av elvas nedre del finnes kulturpåvirket skog med høyt innslag av beiteindikatorer. Dette området beites av sau og faller inn under naturtypen skogbeite. Sørsiden av elva framstår med naturskogpreg.

Fossesprut er registrert i et parti av elva, men denne er trolig fraværende i perioder av året med lav vannføring. Vegetasjonstypen fosseeng, som definerer naturtypen fossesprøytzone, er fraværende. Det er ingen store fosser i elva, kun små stryk. Disse vurderes til å være gunstige områder for fossefall, men lavt antall vannlevende insekter på utbyggingsstrekningen tilsier at lokaliteten er av lav kvalitet. Fossefallet antas å ha tilholdssted nedstrøms influensområdet.

Det er få egnede leveområder for fisk langs berørt elvestrekning. Nedenfor planlagt kraftstasjon er det et naturlig vandringshinder som gjør at fisken i Langvatnet ikke vil bli berørt av tiltaket.

Nedslagsfeltet til Snøfjellåga er på 7,2 km² og strekker seg fra fjelltopper opp mot 1100-1200 moh., til dalbunnen med lavereliggende skog. Elva er et viktig landskapselement og tillegges lokal miljøverdi. Elva med nedslagsfelt og omkringliggende natur er registrert som viktig friluftsområde, men influensområdet og dalen benyttes hovedsakelig av de bosatte på gården. Områdets benyttes noe til jakt.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er i dag bygd/under bygging en skogsvei i området. Ved utløpet til Snøfjellåga krysser den kommunale vegen elva. Langvatnet tjener som reguleringsmagasin for Langvatn kraftstasjon. Bortsett fra dette er ikke elva med nærområder direkte berørt av inngrep.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er i søknaden forelått plassert på kote 290 og vil få et volum på ca. 500 m³. Høyden på inntaksdammen vil bli 2,5 meter på høyeste punkt, og bredden vil bli 18-20 meter. Lengden på overløpet vil bli ca. 10 meter, mens det på resten av terskelen vil bli en forhøyning på 2 meter over overløp for å hindre at skred ødelegger de tekniske installasjonene i inntaket. Neddemmet areal vil bli

ca. 200 m². Inntaket vil senkes i størst mulig grad ned i terrenget for å minimere skjemming av omgivelsene.

Nytt forslag til inntakspunkt ble fremmet etter befaringen med NVE. Dette innebærer å flytte inntaket 50 m oppstrøms det omsøkte inntaket for å komme bedre ut med rørtraseen. Utformingen av inntaket vil ikke få store endringer.

Rørgate

Rørtraseen vil hovedsakelig følge eksisterende skogsveg. Dette vil forenkle legging av rør, og i tillegg vil det ikke være behov for å beslaglegge nytt areal på denne strekningen. Røret vil graves ned der det er mulig, men vil bli liggende i dagen fra kote 150 til kote 125. Dette utgjør en strekning på ca. 100 meter. Alternativt kan røret sprenges ned her. Rørgaten vil få et tverrsnitt på 0,9 meter og en lengde på ca. 1970 meter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil ikke være eksponert for innsyn før man kommer 100 m fra tomten. Den vil bli ført opp i en kombinasjon av tre og betong, og kledd i mørk farge for ikke å ikke skjemme omgivelsene. Bygget vil bli på ca. 150 m². Det planlegges installert 1 stk. pelton turbin med en generator på 2,7 MVA, samt et eget transformator rom for trafo og høyspent koblingsanlegg.

Elektriske anlegg

Helgelandskraft A/S er områdekonsesjonær og vil overta driften av høyspenningsanlegget etter at det er bygget. Det er planlagt en 115 meter jordkabel nedgravd fra kraftstasjonens høyspente koblingsanlegg til eksisterende 22 kV linjenett i området. Dette tiltaket, sammen med andre småkraftverk, kan gjøre en opprustning av linjenettet nødvendig.

Veier

Det vil bli nødvendig å bygge veg fra gården Sneffjellå og frem til kraftstasjonen. Denne vil bli 60 meter lang. Eksisterende skogsvei vil bli benyttet for adkomst til inntak.

Massetak og deponi

Masser som berøres i rørtraseen og ved adkomstveien til kraftstasjonen vil benyttes til omfylling av rør og planert ut i de berørte områdene. Det vil dermed ikke bli behov for deponier i forbindelse med gjennomføring av prosjektet.

Hydrologiske virkninger

Nedslagsfeltet til Snøfjellåga er på 7,6 km², og årlig middelavløp er estimert til 0,75 m³/s med en usikkerhet opp mot ±20 %. Vassdraget har en dominerende vårflom og sekundærflommer på høsten, mens lavvannføringer som regel inntreffer om vinteren. Fraføring av vann vil bli mest påtakelig i sommersesongen etter at snøsmeltingen har avtatt og i lavvannsperioder om vinteren.

Kraftverket er omsøkt med slipp av minstevannføring lik alminnelig lavvannføring hele året på 27 l/s. Minste slukeevne for turbinen er 0,075 m³/s, mens største slukeevne er 1,5 m³/s. 5-persentilvannføring sommer- og vintersesong er på hhv. 15 l/s og 114 l/s. Restfeltet mellom inntaket og utløpet til

kraftverket er på ca. 2,03 km² og har et middelavløp på ca. 142 l/s. Dette vil bidra til å øke restvannføringen, mest ved utløp fra stasjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig årlig kraftproduksjon til å være 7,93 GWh fordelt på 5,41 GWh sommerproduksjon og 2,52 GWh vinterproduksjon. Total utbyggingskostnad er beregnet til 19,42 mill. kr., som utgjør 2,42 kr/kWh (kostnadsnivå per 1.1.2007)

NVE har utført en forenklet kostnadsberegning med kostnadsnivå 2007, og med et resultat 20-30% høyere enn søknadens. Våre tall bygger både på NVEs kostnadsgrunnlag (Håndbok 1/2005) og kostnadsoverslag i andre konsesjonssøknader. Ut fra dette ser vi ikke bort fra at kostnaden kan bli på mer enn 3 kr/kWh.

Videre mener NVE at etablering av rørtrasé vil være svært teknisk utfordrende enkelte deler av strekningen, og at kostnader knyttet til denne i stor grad kan overstige hva som er anslått i søknaden.

Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Snefjellå kraftverk	m ²
Inntaksområde	1000
Veg til kraftstasjon	1000
Kraftstasjonsområde	1000
Rørgate	10 000
Kabeltrasé	150
SUM	13 150

Fallrettighetene i Snøfjellåga og areal for plassering av inntak, rør og kraftstasjon eies av grunneier Geir Snefjellå. Det er inngått en intensjonsavtale mellom grunneier og utbygger der fallrettighetene leies ut til Snøfjellåkraft A/S i en kontrakt på en periode på 40 år.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaket ligger i LNF-1 området. Det må derfor søkes dispensasjon, noe også Rana kommune har påpekt.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er under grensen for behandling i SP og er heller ikke i konflikt med eksisterende SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Tiltaket berører ingen verneplaner.

Inngrepsfrie områder

Det er i dag bygd/under bygging en skogsveg i område. Tiltaket vil derfor ikke forskyve grensen for INON.

Nasjonale laksevassdrag

Langvatnet drenerer til Ranaelva som er nasjonalt laksevassdrag, men Snefjellåga har ikke anadrom strekning. Det er ikke planlagt regulering, dermed vil ikke tiltaket gi noen virkning for laks nedstrøms.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort i Rana blad og lagt ut til offentlig ettersyn på Servicetorget i rådhuset i Mo i Rana og biblioteket i Mo i Rana. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Rana kommune stiller seg positiv til at det gis konsesjon etter vannressursloven § 8 til bygging og drift av Snefjellå kraftverk. Kommunen forutsetter at det i konsesjonen gis bestemmelser om en tilstrekkelig stor minstevassføring for bevaring av biologisk mangfold hele året, jf. vannressursloven § 10. Videre krever Rana kommune at rørgata nedgraves/tildekkes og at skader på terrenget utbedres. Dersom konsesjon gis, må tiltakshaver søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område.

Fylkesmannen vil ikke fraråde en utbygging av Snefjellå kraftverk. Fylkesmannen mener at foreslått minstevannføring lik alminnelig lavvannføring ikke er tilstrekkelig for å ivareta verdiene i elva. Det forutsettes at det blir fastsatt krav om minstevannføring basert på 5-persentilprinsippet slik at minstevannføring for sommer og vinter er henholdsvis 114 l/s og 15 l/s. Videre påpekes viktigheten av at rørgata blir gravd ned og dekt til og at det blir lagt til rette for reetablering av naturlig vegetasjon i rørgata.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon for bygging av Snefjellå kraftverk, som beskrevet i søknaden. Det forutsettes at forslag til avbøtende tiltak, inkludert slipp av minstevannføring i Snefjellåga, tas inn i konsesjonsbetingelsene. Fylkesrådet viser videre til kulturminneloven §§ 3 og 4, samt § 8, 2. ledd som pålegger utbygger aktsomhets- og meldeplikt hvis man under markinngrep skulle støte på automatisk fredete kulturminner.

Reindriftsforvaltningen Nordland ser ikke at det planlagte anlegget vil medføre vesentlige ulemper for reindriften i Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Søknaden har vært oversendt Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt på høring. De har ikke kommet med noen uttalelse til søknaden. Reindriftsforvaltningen påpeker at det bør holdes dialog med berørte reieiere i anleggsfasen for å sikre at reindriftens behov blir ivaretatt på en god måte.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil ifølge søknaden gi en ny årlig kraftproduksjon på inntil 7,93 GWh.
- Prosjektet vil kunne styrke næringsgrunnlaget, og gi økt sysselsetting i anleggs- og driftsperioden.
- Rana kommune vil få økte skatteinntekter som følge av tiltaket.

Ulemper

- Tekniske installasjoner som inntaksdam og legging av rørtrasé vil kunne virke skjemmende i terrenget.
- Redusert vannføring vil endre betingelser for registrerte naturtyper, og biologiske verdier i og langs elvas utbyggingsstrekning.

NVEs vurdering

Det er søkt om tillatelse til å bygge Sneffjellå kraftverk i Rana kommune i Nordland fylke. Området mellom planlagt inntak og kraftstasjon eies av tiltakshaver og består hovedsakelig av hogstfelt og beiteland for sau. Kraftverket vil etter foreliggende planer gi 7,3 GWh i ny årlig produksjon.

Ingen av høringspartene fraråder en gjennomføring prosjektet dersom det fastsettes nødvendige avbøtende tiltak i konsesjonsvilkårene.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Utbyggingen vil gi redusert vannføring på berørt elvestrekning i store deler av året. Søker har beregnet årlig middelvannføring til 0,75 m³/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er 1,5 m³/s, hvilket utgjør 200 % av middelvannføringen.

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,027 m³/s, mens 5-persentilverdiene er 0,114 m³/s for sommeren og 0,015 m³/s for vinteren. I søknaden er det foreslått en minste vannføring på 0,027 m³/s over hele året.

Tiltaket vil ikke medføre store endringer av vanntemperatur, isforhold eller lokalklima. Det forventes flere åpne råker nedstrøms kraftstasjonen, noe som kan føre til frostrøyk i perioder med ekstrem kulde. Søker påpeker at det erfaringsmessig ikke er nok vann i elva til å kjøre kraftverket i slike perioder, slik at dette sannsynligvis ikke vil oppstå.

Biologisk mangfold

Snøfjellåga kommer fra Snøfjellvatnet og flere bekker og elver i Snøfjellet. Elva har en østlig eksposisjon og munner ut i den vestlige delen av Langvatnet. Snøfjellåga og nedslagsfeltet ligger i grensetrakter mellom innland og kyst.

Ifølge søker er elva i midtre del nedsunken i bratte juv som periodevis er utilgjengelig, mens terrenget i nedre del er noe slakere med sideliggende kulturlandskap. Fallet er størst i øvre og nedre del av elva, med et roligere parti i midtre del. Det er ingen større fosser, bare mindre stryk.

Tre naturtypelokaliteter er kartlagt langs Snøfjellåga i rapport for biologisk mangfold: Bekkekløft, fossesprutsone og skogbeite. Bekkekløftlokaliteten er vurdert til å ha dårlig kvalitet ettersom

karaktertrekk for naturtypen som ras og utglidninger er fraværende. Sammen med vårflokker som vasker vekk løsmasser fører dette til at ansamlinger av biologisk materiale ikke oppstår. Fossesprutsonelokaliteten er vurdert til å ha lav kvalitet, da fossesprut trolig er fraværende store deler av året. Vegetasjonstypen fosseeng er heller ikke påvist i rapporten. Den truede vegetasjonstypen beiteskog inngår i skogbeitelokaliteten, og er vurdert som en viktig lokalitet som best ivaretas av fremtidig sauehold og drift ved Snøfjellå gård. Det er også påvist vegetasjonstypen bergvegg/bergsprekk, men sammenholdt med den avgrensede bekkekløftens verdi og at bergvegg/bergsprekk har lavest verdiklasse i truede vegetasjonstyper, tillegges ikke dette vesentlig vekt.

Av søknaden går det fram at karplante-, mose- og lavfloraen langs berørt elvestrekning er ordinær, og det er ikke påvist vegetasjon som avhenger av aerosol vanntilførsel. Undersøkelser av virvelløse dyr påviste heller ingen rødlistede arter.

Søk i Artsdatabanken viser ingen registrerte rødlistearter i Snøfjellågas nærområde.

Grunneier opplyser at elva er fisketom. Rapporten for biologisk mangfold som er vedlagt søknaden konstaterer at det verken forekommer egnede kulper, gyteområder eller leveområder langs elvestrengen. Det finnes småvilt og elg i influensområdet på linje med nærområdene. Blant rødlistede pattedyrarter er det kun registrert jerv, som enkelte år benytter området til matsøk og trekk. Det forventes også at rødlistede fuglearter som kongeørn, havørn og andre rovfugler benytter dalføret til næringssøk. Tiltaket vil kunne medføre forstyrrelse for fugle- og dyrelivet i anleggsfasen, mens konsekvensene i driftsfasen vil være små. Kraftstasjonen ligger i umiddelbar nærhet til fjøs og gårdstun, slik at tilhørende fugle- og dyreliv antas å allerede være vant til støy.

Snøfjellåga er ikke vernet eller foreslått vernet etter naturvernloven. Verdien for biologisk mangfold er i søknaden vurdert til middels. Tiltaket er ventet å ha "lite til middels negativt" omfang. Mulig negativ konsekvens er knyttet til fossefall og insekter med livsstadier langs elvestrekningen, naturtyper, flora og skjemmende inngrep i terrenget.

Fylkesmannen er stort sett enig i vurderingene til søker, men påpeker at enkelte bratte, utilgjengelige partier langs elva ikke er undersøkt.

NVE deler søkers vurdering og kan ikke se at tiltaket, forutsatt slipp av minstevannføring, er i konflikt med den nasjonale målsettingen om å unngå tap av biologisk mangfold eller at det på annen måte i særlig grad vil berøre allmenne interesser.

Landskap og friluftsliv

Snøfjellåga er den største østvendte elva i Snøfjellområdet. Elva vurderes av søker som et viktig landskapselement med lokal miljøverdi, men har lite innsyn på grunn av terrengets beskaffenhet. Influensområdet benyttes som utmarksbeite for sau. Søker peker på at de mest betydelige landskapsinngrepene er sår og kjøreskader i terrenget i anleggsfasen, og tekniske installasjoner i driftsfasen.

Tiltaket vil ikke påvirke INON, ettersom det allerede er en traktorveg langs berørte elvestrekning. Området er registrert som et viktig friluftsområde og benyttes til jakt, men søker peker på at brukere av Snøfjellet benytter seg av adkomstmuligheter sør for influensområdet og gården.

Redusert vannføring kan virke skjemmende for brukere av området, i tillegg til at tekniske installasjoner kan oppfattes som fremmedelementer i terrenget. Av søknaden går det fram at influensområdet i hovedsak benyttes av beboere på gården.

NVE mener at ved en ev. utbygging vil inngrepene være synlig for de som ferdes i utbyggingsområdet, men de vil ikke være synlig på avstand. En utbygging vil etter NVEs syn ikke medføre vesentlige ulemper for det landskapsestetiske dersom det slippes noe minstevannføring, eller for det friluftsliv som utøves i området.

Rørgaten vil bli liggende i dagen i en strekning på 100 meter mellom kote 150 og 125. På den resterende strekningen vil røret bli gravd ned. Traseen vil i hovedsak følge eksisterende skogsvei.

Etter NVEs vurdering er det store problemer knyttet til etablering av rørtrasé enkelte steder, og som kan synes teknisk svært utfordrende å gjennomføre innenfor kostnadsoverslaget som er oppgitt av søker. Rørgaten skal graves/sprenges ned dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn, og NVE vil særlig på den strekningen søker selv har planlagt dette, vurdere hva som vil være mest hensiktsmessig. Endelig løsning vil avklares som del av detaljplangodkjenningen.

Samiske interesser og reindrift

Det er ikke registrert samiske kulturminner i influensområdet, men søker utelukker ikke at dette kan forekomme.

Berørt område inngår i Hestmannen-Strandtinden reinbetedistrikt. Trekk og flyttvei ligger utenfor tiltaksområdet. Reindriftsforvaltningen ser ikke at bygging av Snefjellå kraftverk vil medføre vesentlige ulemper for reinbetedistriktet, men forutsetter en god dialog mellom utbygger og berørte reineiere.

Ved en eventuell flytting av inntaket 50 m oppstrøms omsøkt inntak, forutsetter NVE at dette ikke kommer i konflikt med flyttvei for rein. Flytting av inntaket må avklares med berørte reineiere. Dette kan gjøres som del av detaljplanarbeidet.

Samfunnsmessige virkninger

Gjennomføring av tiltaket vil bedre næringsgrunnlaget på gården Snøfjellå og fremme fortsatt bosetting på gården i fremtiden. Videre vil prosjektet gi 4-5 årsverk lokalt i byggeperioden, samt skatteinntekter til kommunen både i anleggs- og driftsfasen.

Oppsummering

Snefjellå kraftverk vil ifølge søknaden gi ny årlig kraftproduksjon på 7,93 GWh. Kraftveket vil gi inntekter til fallrettshaver og Rana kommune.

Tiltaket har liten til middels negativ konsekvens på biologisk mangfold. Det er registrert fossesprøytzone og bekkekløft, med den truede vegetasjonstypen bergvegg/bergsprekk. Lokalitetene er vurdert til å være av dårlig kvalitet. Det er også påvist beiteskog som er en truet vegetasjonstype. Denne opprettholdes best ved fortsatt sauehold og drift på gården. Videre er det ikke påvist rødlistede arter i influensområdet, men det forventes at rødlistede arter som jerv, kongeørn, havørn og andre rovfugler benytter dalføret til næringssøk. Tiltaket vil kunne forstyrre fugle- og dyrelivet i anleggsfasen, mens konsekvensene i driftsfasen vil bli små.

Snøfjellet er et mye brukt turområde, men adkomstmulighetene er bedre sør for influensområdet og gården. Videre er elva et viktig landskapselement med lokal miljøverdi, men det er lite innsyn på grunn av terrengets utforming.

Med slipp av minstevannføring som til en viss grad ivaretar elvas verdier for ulike allmenne interesser og krav til utforming av anlegget, mener NVE at virkningene for allmenne interesser er begrenset.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Sneffjellåkraft A/S tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Sneffjellå kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Det er uklart om det er kapasitet i lokalt 22 kV nett, og det foregår er i dag en utredning om hvor stor oppgradering som må til for å tilknytte Sneffjellå kraftverk. NVE vil derfor ikke godkjenne detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Helgelandskraft A/S er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,75
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,027
5-persentil sommer	l/s	114
5-persentil vinter	l/s	15
Største slukeevne	m ³ /s	1,5
Minste slukeevne	m ³ /s	0,075

I følge miljørapport og høringsinstanser er det ikke registrert rødlistearter eller verdifulle naturtyper som er avhengig av stor vannføring eller fuktighet fra elva. Slipp av noe minstevannføring vil etter vårt syn i tilstrekkelig grad være med på å opprettholde et visst biologisk vannavhengig liv i og langs vassdraget, samt ivareta landskapsmessige hensyn. På bakgrunn av miljørapport, befarings og en samlet vurdering av vassdraget, mener NVE at det må slippes en minstevannføring hele året, og med større i sommersesongen siden overnevnte interesser da vil ha et større behov for vann. Vi fastsetter derfor minstevannføring til 100 l/s i tiden 1.5-30.9 og 20 l/s resten av året. Dersom tilsiget er mindre enn dette, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tall fra søker viser at NVE sitt krav vil medføre et

produksjonstap på ca. 0,30 GWh sammenlignet med omsøkt minstevannføringslipp, og produksjonen blir ca. 7,6 GWh/år.

Ved inntaksdammen skal det etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføring ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn og med myke overganger.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi minner om at nettilknytningen skal være avklart slik som anført under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE gjør oppmerksom på at byggearbeidene ikke kan påbegynnes før NVE har godkjent detaljplanene. Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post.

Av landskapsmessige hensyn skal rørgaten graves/sprenges ned på hele strekningen dersom ikke NVE av miljømessige hensyn godkjenner annet. Eventuelle terrengskader på grunn av anleggsarbeidet må utbedres så langt som praktisk mulig. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig.

Det er store utfordringer knyttet til legging av rørgata, særlig i øvre del, på grunn av fjell i dagen og stort tverrfall på traseen. Dersom det ikke vises særlig aktsomhet i dette området, kan det føre til omfattende terrenginngrep. Det forutsettes derfor at massene fra grøft/veg blir transportert til deponi på egnet sted og ikke lagres i rørgrofta. Legging av røret, omfylling og istandsetting av rørtrase krever spesiell planlegging på grunn av begrenset plass i traseen. Det overlates til detaljgodkjenningen å avgjøre for hvilke deler rørtraseen det skal gjøres spesielle tiltak.

Snefjellåkraft A/S må planlegge kraftstasjonen slik at det tas hensyn til støy ved valg av materialer og innvendig utforming. Vi viser ellers til merknader nedenfor under post 6, automatisk fredete kulturminner. NVE kan sette restriksjoner for anleggsperioden dersom dette skulle være nødvendig av hensyn til kongeørn, havørn og andre rovfugler i området.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Reinbeitedistriktet skal forelegges planen for ev. flytting av inntak ca. 50 m oppstrøms omsøkt for avklaring i forhold til sine interesser.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den

generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. også vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

NVE kan ikke på det nåværende tidspunktet se at det er behov for terskler eller andre avbøtende tiltak, men vilkåret gir mulighet for å gi et slikt pålegg senere dersom NVE finner det nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Tiltaket ligger i et LNF-område, og forholdet til plan- og bygningsloven må derfor avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre prosjektet. Det må søkes fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.